

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

1. "Den stora ofreden".
2. Ett original.

KAT.

VERKLIGHETS·BILDER

af

Karl Väpling.

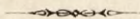
Julius Virgin, Helsingborg.
I kommission.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

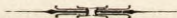
VERKLIGHETSBILDER

A F

KARL VÄPLING.

- I. *"Den stora ofreden".*
- II. *Ett original.*

JULIUS VIRGIN, HELSINGBORG.
I KOMMISSION.

Helsingborg 1882, Ewald Schmidts boktryckeri.

Till läraren!

Det är endast efter mycket tankar som detta lilla häfte utarbetades. Ni allmänheten, helst emellanåt, för att kunna se till att ert barn får en god utbildning och en god hälsa.

Utbildningen för barn och ungdom skall utvecklas till det bästa och mest omfattande som möjligt. — Men något som är nödvändigt för alla barn är att få en god utbildning och en god hälsa. — Detta kan endast ske om barnen får en god utbildning och en god hälsa. — Detta kan endast ske om barnen får en god utbildning och en god hälsa.

De föräldrar som upplever i deras barn en god utbildning och en god hälsa, skall inte glömma att ge barnen en god utbildning och en god hälsa.

Till läsaren!

Det är endast efter mycken tvekan, som detta lilla häfte öfverlemnas åt allmänheten, helst emedan jag ej kan göra mig fri från vissa farhågor angående dess välvilliga emottagande.

Ursprungligen äro dessa små »bilder» blott nerskrifva till tidsfördrif och eget nöje — utan någon, ens den aflägsnaste tanke på att plåga medmänniskor med att läsa dem — men på några vänners tillrådan hafva de nu blifvit tryckta, efter att först hafva varit synliga i ett par tidningar.

De personer, som uppträda i dessa anspråkslösa skildringar, äro ej fantasifoster blott, utan hafva verkligen funnits till, ja,

*de flesta af dem lefva ännu och verka på
spridda håll.*

*Skulle de nu möjligen igenkänna sig
sjelfve, hoppas jag dock, att de ej gå och
gräma lifvet af sig dertfore, att de få resa
land och rike rundt i mina små historier, utan
i dess ställe hafva benäget öfverseende med
deras alltid ödmjuke tjenare*

Karl Väpling.

"DEN STORA OFREDEN."

Det var i Oktober månad anno 187 . .

Man rustade sig till strid inom Treta församling — belägen i en af Sveriges allra sydligaste provinser — till strid på lif och död. Den skulle visserligen ej föras med svärd eller spjut, men lofvade dock att ej blifva mindre häftig eller ödeläggande för det. Man rustade sig att med skarpa ord möta befärade anfall af inbillade fiender. Man slipade tankens svärd, för att på alla upptänkliga sätt blotta en ömtålig punkt hos motståndarne.

Hvad var det då, som så ådrog sig allas uppmärksamhet, som så satte allas sinnen i rörelse? —

Var det manne en skara nihilister, socialister eller något annat på »ister», som inträngt i landet? — Eller var det tilläfventyrs någon fanatisk gudsförnekare, som uppträdt inom kommunens gränser, och hvilken man nu beredde sig att möta med hårda ord och förolämpningar?

Nej, ingenting af allt detta. Det var något *ännu* viktigare, som sysselsatte Tretaboarnes fantasi, något hvarpå allas väl eller ve berodde. Någon epokgörande händelse i stora, vida världen var det dock ej, men enligt deras uppfattning var den ej mindre viktig för det.

Man hade nemligen utlyst kyrkostämma inom församlingen.

Pastor Spets, en rätt ung man, med ett intelligent ansigte, vitnande om hans inre goda egenskaper, var dervid den sjelfskrifne ordföranden. Han tillhörde dessa framåtskridandets män, som ej rygga tillbaka för några svårigheter, så snart det gäller att genomföra en sak, hvilken på ett eller annat sätt direkt eller indirekt gagnar samhället. Han var en af dessa okufliga viljor, som, trotsande alla motigheter, troget kämpa för hvad de anse vara rätt och sanning. Jemte sitt fördelaktiga yttre hade han också i hela sitt sätt något som gjorde, att han genast tillvann sig de flestas tillgifvenhet och allas aktning.

Hans motståndare inom församlingen, bland hvilka nämndemannen Motig var den svåraste, sökte dock, så vidt möjligt var, att nedsätta detta hans anseende, hvilket också till någon del lyckades, ty de voro naturligtvis ej så kinkiga vid valet af sätt att gå till väga. Försåt och lömskhet gingo dervid hand i hand — »ändamålet helgar medlet» . . .

Nämndemannen Motig var en ganska liten, korpulent man med rödbrunt hår och kindskägg; derjemte hade han en uppsyn, som kunde jaga på flykten minst en half bataljon — harar. Han var flink i sitt tal, men säfflig

i sina rörelser; han disputerade mycket gerna och — åt gerna mycket. — Isynnerhet var han en stor vän af kräftor, ej blott sådana de te sig serverade på fat utan fastmera sådana som de visa sig i det lefvande tillståndet. Ja, han hade tagit ett sådant intryck af deras görande och låtande, att allt hvad han företog sig hade en omisskännelig likhet dermed.

Före pastorns ankomst till församlingen hade han åtnjutit allmänt anseende hos Treta-boarne, men efter detsamma hade en hel del af detta försvunnit, och det sades allmänt en tid bortåt, att han, märkvärdigt nog, synbart magrade dag från dag, blott af harm öfver sitt lidna nederlag.

Den andre af pastorns värste motståndare var patron Tröglund, en ytterst maklig personlighet. Omöjligt är att noggrant uppgifva, till hvad slags species man skulle kunna räkna denne märklige man. Han var hvarken fogel eller fisk, men någon vanlig människa var han då heller inte. Alltid gick han med händerna instuckna i de vida rockfickorna och hade beständigt på sig en min, som kom hvar man att tro, det hela mensklighetens väl låge på hans rymliga hjerta. Derjemte såg han så begrundande ut, som om han hade föresatt sig att lösa ett problem rörande en af »dagens viktigaste frågor»?

Utom dessa begge sistnämnda personligheter, hrr Motig och Tröglund, fans det ännu en, som, i kanske ännu högre grad än de andre två, hatade den nykomne pastorn. Det var nemligen Jöns Persson, hemmansegaren och kyrkorådsledamoten.

Han var lång till växten, lång som »det svåra året», och såg ut som om han varit med i det tret-tioåriga kriget. Det var dock endast hans hållning och gång som påminde om soldaten; kläderna gjorde det ej. Vanligtvis bar han en lång, gråbrun rock, försedd med en väldig läderhank, hvilken enligt regeln stod upp ett godt stycke ofvanför rockkragen; derjemte hade han ett par smala, randiga byxor instuckna i de långa kragstöflarne. Hans skarpt markerade anletsdrag doldes till någon del under det yfviga skägget; rösten liknade en aflägsen åskas dofva mullrande.

Se här i korthet desse mäns porträtter, tecknade efter naturen. Huruvida de äro riktigt trogna, kan jag ej med visshet säga, men jag vågar hoppas, att så är fallet.

Bland andra framstående personer inom socknen märkas för öfrigt: Rudolf Vågström, handlande, Mathias Mältberg, bryggare, samt Kristofer Müller, qvarnegare. Hvilka åsigter de egentligen hyste med afseende på den nykomne pastorn, hade näppeligen någon reda

på, ty de förstodo så väl att »vända kappan efter vinden», att det ej var godt att komma underfund dermed.

Det hade, som sagdt, utlysts kyrkostämma inom kommunen, och skulle den stånda en vacker dag i medio af Oktober månad.

Den viktiga dagen var inne, och på denna församlade sig en hel skara af menniskor — dem ingen räkna kunde — i den rymliga »kommunalsalen». Solen gick upp mild och strålande, och det kunde således tyckas, som skulle detta i någon mån inverka förmildrande på Treta-boarnes sinnen, men det var ingalunda fallet. Tvärtom sågo de alla mörka ut i hågen, och allt lofvade, att det i mer än ett afseende skulle blifva en het dag.

En hel del sockenboar hade redan före den bestämda tiden infunnit sig och diskuterade de stora frågorna »värre». Man pratade, skrek och väsnades så, att det var omöjligt för *någon* att höra ett ord af hvad som sades. Det hela liknade en svärmande bikupa, hvarest »visen» är borta: den ene ville hit och den andre dit.

I detsamma trädde Motig, församlingens störste »stöttepinne», in om dörren, i hälarne följd af Jöns Persson, hvilken senare i sin löjlga drägt såg ut, som om han ville »rifva ner oväder».

Motig hostade ett par slag, skrapade med foten och nickade, mumlande halfhögt ett: »Guds fre'!» — Hans drabant gjorde likaså, tittade sig omkring i rummet ett par gånger och klef sedan bort i ett hörn af salen, der han upptäckt Müller, hvilken stod med ryggen vänd mot fönsterposten, ifrigt rifvande sig bak sitt ena, ej oansenliga öra.

— God dag, Kristoffer! — dundrade Jöns Persson — att du har vågat dig hit . . . ?

— Jojomen san . . . hvad gör man inte för sina medmenniskors fromma? — blef det upplysande svaret.

Jöns Persson drog härvid ett djupt andedrag och skulle just till att framsucka ett: »Jaha, Gu' nå's så visst», då i detsamma pastorn trädde in i den af bänkar och folk uppfyllda salen; hvadan samtalen af sig sjelf afstannade.

Han helsade de församlade med en lätt bugning och förklarade strax derefter stämman vara börjad.

Derefter företogs några smärre val m. m. af mindre vikt för vår lilla berättelse. Slutligen kom man till en af de större frågorna för dagen, nemligen indelningen och vården af kyrkogården.

Pastor Spets påpekade det orimliga och fula i att låta kyrkogården rent af förfaras,

så att den såge ut som en trädesjord, hvilken, snart sagdt, låge för fäfat. Han föreslog att bygga en ny mur kring densamma i stället för den gamla, hvilken liknade gärdesgården kring ett potatisland; att låta göra bänkar och soffor, som skulle ställas något här och hvar på kyrkogården; att plantera träd utmed gångarne, samt slutligen att låta sätta en hagtornshäck innanför kyrkogårdsmuren.

— Ja, ja! Pastorn har rätt — hördes många röster säga — här börjar snart se allt för ruskigt ut . . . Annorstädes hafva folk det bättre . . .

— Ja, men *jag* för min del — skrek Motig, uppbragt — tycker, att då den gamla kyrkogårdsmuren hållit sig i så och så många år, kan den nog göra det i några år till. Bänkar på kyrkogården äro rent af en galenskap . . . Finge vi sådana, blefve folket under sommaren sittande utanför kyrkan för att prata, i stället för att gå in och höra på predikan . . . nej, slikt *får icke* ske — utbrast han med kraft.

— Sakta, sakta, min bästa Motig — lugnade honom Vågström. — Jag skall garantera, att så länge vi hafva en *sådan* pastor som Spets är, blir ingen qvarsittande på kyrkogården under det gudstjenst pågår, och om nu än så skulle vara, vore det väl ej större synd att *sitta* än *stå*?

Helt flat viste ej Motig på en lång stund, hvad han skulle säga, utan mumlade i stället om »dumma pepparkrämare», såsom orden så vackert föllo sig. Slutligen upphof han sin stämman sägande:

— Ja, nu för tiden ä' då folk alltid så besynnerliga . . . alltid vilja de hitta på något nytt i stället för att höra på, hvad gammalt och förståndigt folk säger — han räknade nemligen alltid sig sjelf till denna högst respektabla klass af människosläktet — men jag lofvar att ni nog skola få taga reson. Och för öfrigt ännu en ting: *jag* tycker rakt inte om att somliga af sockenboarne inhägnat stora stycken af kyrkogården och plantera häckar deromkring. De täppa ju in riktiga »kalfvaghagar»*) . . .

En hejdlös munterhet utbröt bland de församlade vid dessa komiska ord, en munterhet som till och med smittade den annars så allvarlige pastorn, hvilken, då den något lagt sig, sade:

— Jag vill härmed helt öppet inför de nu församlade säga, att *jag* å min sida ej tycker om Motigs uppträdande. Aldrig håller han sig till sak, utan går omkring saken, som katten går kring het gröt . . .

*) Uttrycket fullkomligt historiskt.

Ånyo utbröt löjet hos de församlade vid dessa bitande ord, och sjelfva patron Tröglund glömde den påtagna helgdagsminen och instämde i skrattet. Hvad ej talande ord märkade göra, det gjorde löjet, hvilket som en gnagande mask inträngde i Motigs hjerta.

— Vi anse nu denna fråga vara afgjord — återtog pastorn — det återstår således endast härvidlag att se till, det arbetet blir utfördt.

— Ja, ja, det är bra! — ropade de flesta af de församlade — Pastorn har städse visat sig vara en förständig man . . .

— Nu komma vi till frågan om stodelningen i kyrkan — fortsatte pastorn, då folket något lugnat sina känslor. — Stodelningen är ett ofog, som ingalunda borde finnas till — sade han vidare — det är ej förenligt med nutida seder att på så sätt uppställa några skrankor mellan sig och sina medmänniskor, utan låt hellre en hvar fritt välja sig en plats, der han finner lämpligt vara. I motsatt fall händer det så lätt, att somliga bänkar bli mer eller mindre öfverfulla, då deremot andra stå alldeles tomma på människor . . .

— Men — afbröt honom Müller, qvarnegaren — det är ju så bra, när hvar och en vet sin bestämda plats, så att han slipper springa

kyrkan rundt för att söka efter någon lämplig sådan . . .

— Och så kan man alltid vara säker på att få sofva i ro, då det en lyster — tillade Vågström ironiskt.

— Hvad befalls? Respekt för kyrkostämman! Stå inte och drif uppenbart med gammalt folk . . . För öfrigt är det dumt med så många nya påfund — tillade Müller, dermed återknyttande sitt afbrutna anförande. — Ja, det är *dumt!*

— Ja, det är mycket dumt — bekräftade ett par andra, kända för sina gammalmodiga åsikter. Till och med bryggaren Mältberg sade sig hafva samma mening, hvad den saken angick.

— Men det är ju att stänga in riktiga »fårakettar» (små afskrankningar till får) inne i Guds hus*) — vågade handlanden Vågström invända.

— Inte mycket att undra öfver — tillade pastorn — helst när vi hafva »kalfvahagar» *utanför* kyrkan . . .**)

Ånyo bröt skrattet lös hos den värda församlingen. Väggarne riktigt knakade i sina fogningar vid denna deras kraftyttring. En-

*) Uttrycket fullkomligt historiskt.

***) Dito. Dito.

dast pastorn bibehöll sitt lugna utseende, likasom om ingenting förefallit. En enda glädjeblixt upplyste det milda ansigtet, men detta var också allt.

De flesta af folket tittade bort till Motig, hvilken hade stält sig borta i ett hörn, ifrigt putsande sin rödblommiga näsa, under det han tog på sig en så förtretad min som möjligt.

Jöns Persson, som satt på en bänk utmed ena salens långsida, med hufvudet stödt mot några klädkrokar, hvilka voro uppfästa på väggen, såg vid de sist uttalade orden ut, som om någon hade kastat ett upplöst pulfver af »äkta turkiskt rödt» i ansigtet på honom. Ådrorna svälde upp, och kroppen begynte skälfva af undertryckt vrede.

— Det här går nästan för långt — dundrade han med sin stentorsstämma, men längre hann han ej heller i sitt ordande, ty just som han ville resa sig upp från sin sittplats, råkade den enligt vanan uppstående läderhanken på något outransakligt och förborgadt sätt att fastna i den ena af klädkrokarne, mot hvilka han stödt sitt hufvud.

Utstötande ett: »Det var väl sjelfve f—n», försökte han visserligen att lösgöra sig, men lyckades ej i sina bemödanden. Tvärtom, ju mera han drog, desto värre kom han att sitta i klämman, ty läderhanken var allt för bastant

för att ge vika ens för hans herkuliska styrka. Han skrek och vändades, väsnades som en galning och slog omkring sig med armar och ben, hvadan det blef omöjligt för någon att hasta till hans räddning. Ändtligen lyckades man lugna honom så pass mycket, att man, medelst ett kraftigt användande af en anskaffad fällknif, fick honom anbringad i ett mera passande och naturligt läge.

Men, herre min skapare! Hur såg han ut? —

Var ansigtet förut karmosinfärgadt, så hade det nu antagit en svartblå färgton. Han såg ut som en retad tjur stadd i dödsnöd; håret och skägget reste sig på hans hufvud, ögonen nästan trängde ut ur sina gropar.

Hade han fått hänga en stund till, hade Tretaboarne troligen ej haft någon Jöns Persson mer, ty då hade hans oroliga ande flytt till det land, derifrån ingen mera återvänder. Men till all lycka gick det icke så långt. Snart återkom han så pass mycket till sig sjelf, att han kunde frambringa några ljud, hvarvid han ej underlät att utösa sin vredes skålar öfver de församlade, hvilka han trodde vara skulden till sin iråkade olycka.

Man förde honom genast ut ur salen bort till en närbelägen stuga, der han omhändertogs af ett par välvilliga personer.

Helt obehagligt störd af denna sorglustiga händelse, fortsatte derpå den värda församlingen sina afbrutna öfverläggningar, men det ville ej komma något riktigt lif deri.

Då och då hördes från folket ett sakta, undertryckt fnissande, uppkommet vid tanken på Jöns Perssons kritiska belägenhet. Det var också en syn, som hade varit värd att för-
evigas af en skicklig målares pensel.

Pastorn, hvilken var den förste som fann sig, tog snart till orda, sägande:

— Nå, skola vi då anse denna fråga vara afgjord på så sätt, att stodelningen skall upphöra från och med nästa kyrkoårs början . . . ?

— Nej, nej! För ingen del, nej! — utropade vår nämndeman — Tvärtom anser jag, att den allt framgent bör fortfara . . . det är mycket bra, som det är, ty på detta sättet slipper ju gammalt folk att trängas med kreti och pleti, då de gå i kyrkan; och för resten . . .

— Ja, ja, jag förstår! — afbröt honom pastorn. — Allting bör naturligtvis vara sådant, som det var i fars och farfars tid. Det är, när allt kommer omkring, rent af samhällsvådligt att ändra någon af de gamla plägsederna till sina medmänniskors fromma . . . Men då jag tänker på förfäderna, kan jag ej underlåta att äfven påminna mig ett af min gamle fars många

ordspråk: »Rödt hår och enbuskar växa sällan på god mark.»

En dundrande skrattsalfva bröt, på den stackars Motigs bekostnad, lös vid dessa pastorns satiriska ord. Man skrattade så hjertligt vid denna anspelning på den hederlige nämndemannens röda hår, att dess egare fann för godt att försvinna genom en af salens dörrar, hvilken han smälde igen med snälltågsfart.

Nu var spelet snart vunnet, sedan stodelningsfrågans värste förfäktare gripit till flykten. Man enades i en hast, och då Motig en stund derefter inträdde, var redan allt afgjordt. Helt förargad öfver att äfven denna gång hafva blifvit »motad i grind», gick han bort och satte sig på en låda, som stod utmed väggen. Han märkte visserligen, att locket var något tunt, men tänkte som så, att det nog höll att sitta på *en* gång. Det var en låda, som en i närheten boende person, hvilken äfven brukade städa kommunalsalen, af en ren tillfällighet hade ställt inne i rummet, ej tänkande, att han härigenom kunde åstadkomma någon förargelse. Den användes af honom, bland annat, till att förvara ägg uti, och för tillfället var den just till hälften fylld med nyvärpta sådana, nedlagda i pulveriserad kalk.

Från denna sin nyintagna ståndpunkt af-

vaktade Motig hvad som komma skulle, fullt och fast beredd att gripa in hvilket ögonblick han för godt fann.

Nu var det en »upplysningsfråga», som kom före. Det skulle nemligen utredas, huruvida stearin- eller talgljus vore lämpligast att upplysa kyrkan med under otte- och aftonsångerna.

Pastor Spets förordade de förra, både för deras mera lysande egenskapers skull och deras större snygghet och renlighet; vidare trodde han, att de genom sin större dryghet äfven komme att ställa sig billigare till priset, än hvad talgljus gjorde.

Herrarne Motig, Tröglund och Müller deremot trodde det vara alldeles tvärtom, hvad det sista angick, ja de påstodo till och med, att det blefve mycket för dyrt i längden att använda stearinljus, »och för öfrigt» — sade de — (här använde de hela sin djupsinnighet att utfundera slående skäl) »vore det endast till att rikta utländningen, om man använde dylika ljus, hvilket är lätt att förstå, ty ju flera sådana ljus som användas, desto flera måste importeras för att fylla behofvet . . . helst som ej så många kunna tillverkas i Sverige . . .»

Här öfverträffade de nästan sig sjelfve i sin bevisningsförmåga. Men hvad gjorde det väl, att de ibland »höggo i sten», blott de kunde öfverbevisa de tillstädesvarande om nöd-

vändigheten af att använda talgljus? — De hade gerna svurit på, att det blefve landets ruin, ifall man ej lydde deras råd, om de blott vetat, att de dermed på något sätt kunde gagna sin sak.

Pastorn log öfverlägset vid dessa deras inskränkta ord, men sade ingenting.

Vågström var den förste som gjorde invändningar, menande, att det ej vore så illa ställdt med Sverige, som mången kanske trodde, och påyrkade användning af stearinljus, såsom varande mera praktiskt och tidsenligt.

— Det märks granneligen — skrek Motig, på det högsta uppbragt vid dessa ord — att vi lefva i en upp- och nervänd tid . . .»

Hvad han mera hade ämnat säga, förblef emellertid en hemlighet för alla, ty just som han yttrade dessa ord, brast locket, hvarpå han satt, sönder med ett hiskligt brakande, och sjelf störtade han på hufvudet ned i en, som det tycktes, bottenlös afgrund. I ett nu var han försvunnen för allas blickar; endast benen stucko upp om lådans kant, hvadan det hela liknade ett par lutande grafvårdar på en öde kyrkogård. Hvilket knakande och brakande! — Det lät nästan värre än, då man vid »Lepsi porte» sköt med »länktjekulor å kattjeser».

En allmän panik uppstod bland de närvarande med anledning häraf. Man visste ej rik-

tigt, huruvida man skulle se saken från dess allvarliga eller tokroliga sida. En del skratade af hjertans lust, menande, att han nu kunde få sin lystnad efter »förlorade ägg» tillfredsstäld. Andra åter sökte bringa den fallne storheten på benen igen, hvilket ock, efter ett par fruktlösa försök, lyckades.

Men du milde himmel! Med hvilka bjerta och lysande färger var han ej öfversmetad? — Håret och skägget, ja hela ansigtet hade antagit en behaglig, guldgul färg, här och der försedd med schatteringar i grått, åstadkomna af den pulveriserade kalken; här och hvar hängde äggskal fastklibbade i stora klumpar. I sin helhet såg han ut som en löjlig karrikatur — en kostlig attrapp, förfärdigad af någon spjufver till konditor.

Utstötande de vackraste smekord han i en hast kunde ihågkomma, störtade han ut ur rummet bort till den i närheten liggande gästgifvaregården, der han höll på att skrämma dån-dimpen på gästgifvarfrun, som satt borta vid fönstret, med ryggen vänd mot dörren.

— Vatten! . . . För Guds skull, vatten! — stönade Motig, i det han kastade sig på en i rummet stående stol — Jag tror jag dör . . .

Frun hoppade högt i vädret vid hans nödrop och vände sig om för att se efter, hvad som var på färde, men ryggade förskräckt tillbaka

för den allt annat än behagliga anblick han erbjöd, hvarefter hon sprang ut i köket, skrikande på pigan. Då de åter kommo in, funno de Motig liggande, som det tycktes, sanslös. Han öppnade dock i detsamma ögonen, hvar vid båda två på en gång utropade:

— Men Herre Gud . . . Det är ju nämndemannen . . . hur han ser ut . . .!

— Vatten, vatten! — skrek Motig förtvifladt.

Sedan man anskaffat sådant, och han omsider genom tvättning befriats från det värsta af sin tillfälliga färgprakt, bad han frun skicka bud till hans hem efter andra kläder, hvarefter han omtalade förloppet af denna snöpliga händelse, ej underlåtande att framställa de vid kyrkostämman närvarande såsom varande skulden till olyckan. Efter en stunds förlopp var han sig åter lik igen, undantagandes att ansigtet hade antagit en högre färg än vanligt.

Men vi återvända till kyrkostämman.

Der disputerade man i allsköns lugn. Allsköns lugn, sade jag. Detta är dock ingalunda rätta uttrycket, ty man talade icke, nej, man *skrek* med hela häftigheten hos en flock retade skolpojkar. Den ene sökte öfverrösta den andre; alla hade de något på samvetet, som de ville frambära angående denna i och för sig sjelf värdelösa fråga.

Från ett städadt samspråk hade man så småningom öfvergått till ett mera upphetsadt sådant, och snart urartade den häftiga disputationen till ett ordentligt ursinnigt gräl. Hårda ord och tillmälen haglade kring öronen på hvar och hvarannan. Ja, det hade ej behöfts mycket till, förr än man *handgripligen* sökt bi-bringa hvarandra sina åsigter.

Till och med Tröglund hade förlorat sin sedvanliga flegma och deltog i gurglet. Till sist skrek han uppbragt: — Nej, nu kan inte sjelfve f—n stå ut längre . . . — och dermed skyndade han ut ur salen, åtföljd af ett flertal personer.

Snart följde ett större antal det af dessa gifna goda exemplet, och inom kort var den nyss så fullpackade salen nästan tom på menniskor.

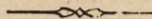
Pastorn och Vågström, jemte några deras bundsförvandter höllo tappert ut, och i en handvändning hade de afgjort de öfrige förekommande frågorna.

En stor del af dem, som redan gått, deribland Motig inberäknad, råkades efteråt på gästgifvaregården, der de svuro vid alla Olympens gudar, att de ej så brådt skulle sätta sin fot inom kommunalsalens väggar.

Men pastorn gaf, efter slutad kyrkostämma, Vågström ett kraftigt handslag, dymedelst tac-

kande honom för den hjälpsamhet och tap-
perhet han utvecklade vid genomförandet af
denna ej obehöfliga reform. Derefter togo de
ett hjertligt farväl af hvarandra, lofvande att
det ej skulle dröja länge, förr än de åter-
sågos.

Ärade läsare! Älskvärda läsarinna! Äf-
ven jag följer deras exempel.

ETT ORIGINAL

ETT ORIGINAL.

Örskrifvningen till år förklarad

Dessa ord för mig ofta väras pådd in
 förtätare och löko förtätare. Det kan kanske
 råden till någon del vara samt i hufvud
 sak är ej så långa. Örskrifvningar haiva alltid
 tunnna och komma utlöpa såsom att följande
 så länge verlden står god, sårdit ingenting
 sedan också. Men en människans fröden
 och karakterer säljes och njutas kunnat dock
 alla karaktärer bortgå. Allid finnes någon
 som ej är förlorad tillräckligt många gånger
 och smaka alltid påtruffa ett eller annat
 ljud, som så att säga till en skalle
 sig själv.

Karl Johan Gregorius Kant var ett löp-
 ande bevis på det. För tycken och smak var
 det han själv som förtätare jagat. Aldrig be-
 hån sig om vad andra sade eller tänkte utan
 rättade sig blott efter sitt eget ljud. Det
 var honom ingenting om den eller den hade
 till blott hon, för sin anklida del fick haiva
 det just så som hade föreställt sig det skulle
 vara.

Det sade, att förhållandet hade varit så
 kadant med hans namn, och så det vid döden
 som blivut till en om tyndt namnet skulle kunna
 hade hon evigt kallt Karl Johan.

"Originalernas tid är förbi."

Dessa ord hör man ofta yttras både af författare och icke författare. Det kan kanske äfven till någon del vara sant, men i hufvudsak är ej så fallet. Originaler hafva alltid funnits och komma troligen äfven att finnas, så länge verlden står, och, såvidt möjligt vore, — sedan också. Hur än människornas lynnen och karakterer slipas och nötas, kunna dock ej alla kantigheter borttagas. Alltid finnes någon, som ej är böjd att rätta sig efter andras tycken och smak, alltid påträffas ett eller annat »tjurhufvud», som, så att säga, fått en skalle för sig sjelf.

Karl Johan Gregorius Kant var ett levande bevis härpå. För tycken och smak var det han sjelf, som dikterade lagar. Aldrig brydde han sig om, hvad andra sade eller tänkte, utan rättade sig blott efter sitt eget hufvud. Det var honom likgiltigt, hur den eller den hade det, blott han, för sin enskilda del, fick hafva det just så, som hade föresatt sig det skulle vara.

Det sades, att förhållandet hade varit likadant med hans mor, och då det vid döpsel-sen blifvit frågan om, hvad barnet skulle heta hade hon svarat helt kärft: »Karl Johánn,

for dä' ä' ett kongeligt namn», och sålunda hade sonen, oaktadt fadrens många protester, fått dessa vackra och välklingande namn.

Gregorius hette han, emedan han råkat födas på den dag, som i almanackan bär detta högst fosterländska namn. — Men namnen göra ju härvidlag ingenting till saken.

Då vi formera bekantskap med honom, var han emellan femtio och sextio år. Det barska, kantiga ansigtet, de små, i grått stötande ögonen, den hvassa näsan — alla myggors stora fasa — och den utskjutande hakan, allt bidrog i hög grad till att gifva honom ett intagande utseende. Läger man ytterligare härtill hans ytterst väl vårdade klädedrägt, den gamla, luggslitna hatten, den långa, med ett par präktiga, dinglande skört och dito fickor — rymmande minst en skock kålhufvud — försedda öfverrocken, som redan sett sina bästa dagar, samt de halft uppslitna skodonen — hvilka säkerligen aldrig kunnat bilda sig en exakt föreställning om, hvad en skoborste är för ett djur — så får man en ungefärlig föreställning om Karl Johan Gregorius Kants utseende. Men nej! Skall målningen vara riktigt fullständig, bör han hafva den outhärliga tobakspipan hängande i ena mungipan.

Ja, sådan tog han sig ut, både »när han satt i sitt hus, eller gick uppå vägen, när han

nederlade sig eller uppstod», och sådan såg han äfven ut, då vi en varm förmiddag i slutet af April månad finna honom ute på åkern sysslade med vårarbete. Svetten rann i strida strömmar ned från hans bistra anlete. Då och då torkade han med ena handens afvigsida bort svettdropparne, under det han med snärten manade på de trötta hästarne eller skötte om sin tobakspipa.

Hemma i det rymliga boningshuset var hustrun hans upptagen i köket, under det Karin, äldsta dottern, som ifrigast höll på att brodera en väst. Allt emellanåt kastade hon en förstulen blick ut genom fönstret, för att se, om fadren snart skulle återkomma från åkern.

Hennes milda ansigte, en fullkomlig motsats till fadrens, såg till hälften sorgset ut. Det syntes nästan, som om någon hemlig sorg hade tärt hennes inre. Ånyo kastade hon en blick emot fönstret, hvarefter hon hastigt reste sig upp och skyndade in i ett närbeläget rum, hennes egen kammare, medtagande det påbörjade arbetet. Orsaken, hvarföre hon så plötsligt upphörde med arbetet, blir lätt förklarlig, då man finner Kant på hemvägen, ledande hästarne med ena handen.

Ej många minuter åtgingo, förr än han befann sig inne i stugan, hvilken han tigande mätte med långa steg. Karin hade emellertid

under tiden återkommit från sitt rum, bärande en blomsterkruka, hvilken hon stälde i ett af fönstren. Borta vid väggen pysslade lilla Emma med några dockor, som hade Karin att tacka för, att de nu »lefde, rördes och hade sin varelse».

Snart var den väntade middagen färdig, och man satte sig under tystnad till bords. Endast lilla Emma hade så mycket att tala om, att hon rent af glömde bort sin middag.

— Har far hört den stora nyheten ännu? — sade hon bland annat.

Pappa Kant hoppade vid dessa orden högt i vädret, likasom om han suttit på en kautschukdyna, och härvid beskref hans hvassa näsa — hvilken, i parantes sagdt, hade en förvånande likhet med en köksknif — en olycksbådande cirkel i luften.

— Hvad för slag? — Hvad är det för nyheter? —

— Jo, mor sade, att gästgifvarens Anton återkommit från A . . .

— Att du då aldrig kan tiga, Emma lilla — förebrådde henne modern — du lofvade ju att ej tala om det förr än på . . .

— Hvad sägen I? — skrek mannen ifrigt — Är Anton återkommen från Amerika? — Och det talen i om först nu? . . .

— Der sen I, att mina ord besannades —

återtog han efter en stunds förlopp — då jag sade att han *skulle* komma tillbaka . . . Men för öfrigt hade jag reda på detta för en hel månad se'n.

Tonen, hvarmed han uttalade de sista orden, motsade dock innehållet, men man låtsade ej derom.

Ingen afbröt sedan den pinsamma tystnad som inträdt; endast knifvarnes slamrande mot tallrikarne angåfvo, att det var lefvande varelser, som sutto till bords. Snart reste sig alla från bordet, hvarefter Karin och Emma gingo in i rummet bredvid, hvadan Kant blef ensam med sin äkta hälft.

— Nå, — sade han efter en kort tystnad, sedan han försäkrat sig om, att ej dottern stod och lyssnade — det lämpar sig förträffligt, att Anton återkommit. Emma har ju redan fyllt tjugueett år . . . skulle exarcerat, såvida hon varit — pojke . . . och bör nu tänka på att gifta sig. Någon bättre man än Anton kan hon väl knappt få. Han är ej allt för ung, har sett litet af hvarje utomkring oss, och dessutom är han, eller rättare hans far, »rik som troll», och pengar, *det* är ändå »hufvudstolen» . . .

— Ja, från din sida sedt, — invände hustrun — men sådan är ej Karins åsigt, och hon har väl ändå ett ord att säga härvidlag, eller hur? —

Ett svart, hotande åskmoln uppsteg vid dessa orden på Kants förut mulna panna. Det ryckte till i ansigtsmusklerna, ögonbrynen rynkade sig och näsan-köksknifven beskref åtskilliga så vådliga svängningar, att till och med flugorna i rummet skyndsamt togo till flykten, gömmande sig bakom en kullstjelt sockerskål.

— Anfäkta och regera! — skrek han uppbragt — Hvem f-n bryr sig väl om dumma flickgriller, när det gäller hela ens framtid? — Jag undrar, hvem som är herre här i huset, Karin eller jag? ... Men hon *skall* ta' honom, så sant som jag heter Karl Johan Gregorius Kant...

Sägande detta rusade han barhufvad ut på gården, der han emellertid snart svalkade sina upprörda känslor. Efter en stunds förlopp återvände han in, tog på sig sin finaste söndagseftermiddags-gåborts-öfverrock — hvilken var försedd med minst dubbelt så stora fickor, som den han förut bar — och »barkade» sedan åstad mot gästgifvaregården.

Gästgifvare Tuting var en liten, jovialisk man. Hans runda, fylliga ansigte, med den präktiga näsan — liknande ryggen på en gödkalf — sken städse af idel välvilja och belåtenhet. Han satt just som bäst i ro borta vid ett litet bord och studerade ett nummer af «Söndags-

Nisse» då Kant, med andan i halsgropen, störtade in om dörren.

— Nå, är det sant — sade denne senare, knappast gifvande sig tid att helsa — att Anton återkommit från Amerika? —

— Från Amerika?...

— Ja, så har jag hört någon säga.

— Åh, verkligen! Ha, ha, ha!... Det är ju så galet, att till och med väderqvarnar kunna grina åt'et... ha, ha, ha!...

Kant höll på att tappa tobakspipan vid Tutings ohejdade skratt. Svetten stod honom redan i pannan.

— Men hvar har han då hållit hus under de två år han varit borta? — frågade han slutligen litet generad och med betydligt förlängdt ansigte.

— På Alnarps landbruksinstitut naturligtvis, ingen annanstädes. Jo, det är sant; han vistades i tre månader och en dag i Helsingborg...

— Som biträde i någon affär? —

— Ja, hm ja, senaste tiden hade han fått anställning som, hm — *schåare*...

— Hm, ja-a-a-så!... Helt säkert en lönande syssla...

Hvad han mera ämnat säga, förteg han visligen, emedan han för jemnt inskräpte den gyllene regeln: »bättre tiga än illa tala», men

det spotska leendet sade mera än den mest väl-taliga tunga.

— Nå, hur har du det med sådden, Kant?
— sporde Tuting, helt plötsligt afbrytande det förra ämnet.

— Jo, rätt bra; endast ett par dagars arbete till, och jag har slut derpå... Men jag kommer nu till att tänka på en annan sak: skulle du inte köra in till staden en af dagarne? —

— På torsdag, jo. Anton skall då dit med en del tomat... Ville du hafva något bud? —

— Jag hade tänkt sjelf resa in, men då är det väl ej värdt att tänka derpå. Mina egne hästar äro i arbete dagen i ända, så att jag ej vill låta dem göra en sådan långtur.

— Du kan gerna få åka med, såvida du ej är rädd för att sitta något obeqvämt.

— Har ingen fara. Det är inte första gången jag blifvit *tunnskakad*... hi, hi, hi...

— Du kommer således hit på torsdag? —

— Jaha, på torsdags morgon kommer jag.
— Adjö.

— Adjö med dig, Kant.

Derefter begaf sig Kant på hemvägen, rätt belåten med sitt besök, fast han ej fått uträttadt sitt egentliga ärende, men han tyckte för resten, att det ej var så brådt dermed.

Han hyste, sades det, vissa hemliga önskingar, som han gerna ville se uppfyllda. För tillfället var det blott en enda, som uteslutande spökade i hans hjerna, upptog allt hans tankearbete, nemligen åvägabringandet af giftermål mellan gästgifvarens son och hans dotter Karin.

Anton Tuting var mellan tjugotre och tjugofyra år. Det yttre hos honom var allt annat än tilldragande; sättet och hållningen stötte nästan hvar människa för hufvudet. Inbilskhet och dumdryghet voro hans mest framstående egenskaper. Hvad som gjort, att han vunnit Kants odelade sympatier var den nätta förmögenhet, som han hade i perspektiv, och hvilken sålunda i ifrågavarande fall kunde komma Kant i någon mån tillgodo.

Med hufvudet fullt af dylika tankar och förslag spatserade han nu sakta framåt vägen, i ro rökande sin pipa. Han drog sådana väldiga bloss ur denna, att han höll på att förörka solen, hvilken strålande och klar utspred ljus och värme.

Just då han var som ifrigast upptagen af sina beräkningar och kalkyler, fick han till sin stora fasa se, hurusom ett stort fyrfotadjur med skarpa och roflystna blickar betraktade honom på afstånd. Hans första tanke var att klifva upp i något närbeläget träd, der han kunde skydda sig gentemot ett befaradt angrepp, men

snart öfvergaf han denna, då han besinnade, att det möjligen kunde vara ett lodjur, som så plötsligt öfverraskade honom. Han skyndade i stället att plocka rockens bakfickor fulla med stora stenar, hvilka sålunda skulle för honom blifva ett *naturligt* försvarsmedel, glömmande i förskräckelsen, att han i sin näsa hade det *aldra naturligaste*. Men snabbare än tanken rusade odjuret mot vårt original, så att denne glömde både träd och kiselstenar, ja, till och med sjelfva — köksknifven.

Förfärad tog han till flykten så fort, som benen förmådde bära honom. Det blef en kapp-löpning, som hade varit värd att skåda af en och hvar. Öfver stock och sten bar det med svindlande fart, hvarunder stenarne i hans bakfickor obarmhertigt dängde på de långa benen. Tobakspipan hamnade i en grop, efter att först hafva hängt grensle öfver en af grenarne på en vresig ek, som växte ut med vägen.

Efter en stunds springande började krafterna så småningom aftaga; han kände med sig sjelf, att han skulle duka under vid denna förtviflade jagt, men alltjemt höll han i, väl vetande, att det gälde lif eller död. Redan kände han djurets heta andedrägt beröra sitt ansigte; han hörde dess flåsande . . . Några ögonblick till, och han var utan räddning förlorad. Förlorad! — Hvilka pinsamma qual beredde honom ej denna

tarke? — Nu, då han hade något att lefva för, något att sträfva efter, nu skulle han dö! . . . Hvilken nyck af ödet, som så grymt skulle gäcka alla hans ljufva förhoppningar! . . . Det mörknade för hans syn . . . Ett tusenfaldigt dån genljöd i hans öron . . . Snart förlorade han medvetandet . . .

Ej långt ifrån der ofvannämnda lilla händelse passerade, ligger Stortofta herregård, helt och hållet inbäddad i en yppig löfskog. Den nya, hvitmålade manbyggnaden synes i förgrunden, medan ett stycke derifrån de många och rätt stora åbyggnaderna skymta fram mellan de tätt växande träden. Granskar man de sistnämnda byggningarne nogare, fästes genast uppmärksamheten vid ett mindre, rödt tegelstenshus, liggande något afsides från de andra, samt omgifvet af en väl vårdad trädgård. Egarens smak och ordningssinne framträda, hvart än man kastar sin blick, det må nu vara i trädgården, boningsrummen eller på kontoret (ett sådant finnes verkligen).

Den, som bebodde detta prydliga hus, var inspektoren vid Stortofta gård, Jakob Lind.

Det var en gammal hedersgubbe, som grånat i tjensten hos gårdens egare, major Namnlös. Oaktadt han nu ej längre var i besittning af all den raskhet och rörlighet, som så väl

hade behöfts för en man i hans ställning, var han dock alltjemt majorens högste rådgifvare, hans högra hand. Utom hans åtgörande kunde ingenting företagas, om det ock var blott en obetydlighet, en småsak. Majoren hade en gång blifvit så vand vid hans förståndiga och välmenta råd, att det numera var för honom ett oeftergifligt behof. Till all lycka hade inspektoren en son, som halp honom med hans arbete. Den tjugotreårige Viktor hade fått på sin lott ett styft stycke arbete. Han ej blott förde räkenskaperna och fördelade arbetet bland folket, utan måste tidt och ofta företaga längre resor i och för någon affärs uppgörande. Det var dock med verkligt nöje han gjorde detta, ty han höll allt för mycket af sin far, för att ej underlätta hans arbete, när helst så behöfdes.

Den, som betraktade det yttre hos honom, medgaf gerna, att han hade ett rätt hyggligt utseende. Ej var han utrustad med alla dessa fullkomliga och sällsynta egenskaper, all den manlighet och skönhet, hvarmed »våra» romanförfattare — alla älskvärda författarinnor naturligtvis ej undantagna — så gerna vilja utstoffera sina hjeltar, men något riktigt hvardagsansigte hade han dock icke.

De friska läpparne skuggades af ett par mörka mustascher. Under den höga, breda pannan framblickade ett par djerfva, bruna ögon.

Det nästan svarta håret var lätt uppstruket och lemnade pannan fri, ty ännu hade det ej blifvit på modet att förse sig med »lugg», hvilken hängde ner i ögonen, alldeles som på små mop-sar. Läger man sedan ytterligare härtill den något böjda näsan, samt den nästan qvinligt rundade hakan, får man en svag antydning om hans utseende.

Leende och ljust som en klar vårmorgon låg lifvet framför honom. Ingen sorg tryckte honom, inga dunkla farhågor utbredde sitt skymmande töcken för hans blickar. Endast en och annan gång fann han ej arbetet så lätt som vanligt, men det var också blott på vissa mel-lantider. Snart afkastade han alla tryckande band och tog med lif och lust itu med arbe-tet.

Senaste tiden hade han haft ovanligt myc-ket att göra. Resor togo oupphörligen hans tid i anspråk. Ja, under nästan hela April hade han ej haft någon hel dags ro och ledighet utan hade måst flacka än hit än dit. En af de siste dagarne i nämnde månad hemkom han helt uttröttad efter en dylik resa, men tillika glad öfver att nu ändtligen, som han trodde, få hvila ut efter mödorna. Men han hade gjort upp räkningen utan värden. Dagen efter sin hemkomst fick han order af majoren, att genast

fara till den tre mil aflägsna gården Forslunda, för att uträtta ett nödvändigt ärende.

Redan strax efter middagstiden syntes han i sakta mak komma landsvägen framåt, åkande efter en liten men välfödd, brun häst, hvilken var stäld till hans disposition. Solen brände så het och varm som någonsin. Småfåglarne sjöngo så glädtigt i skyn, medan vinden smekande genomfor det späda löfverket i trädens grenar. Ifrigt sysslade den idoge landtmannen med vårarbete; öfverallt syntes folket i verksamhet efter den långa vinterhvilan. Upptagen af tysta tankar fortsatte Viktor sin väg framåt, utan att egna några betraktelser åt det nyvaknande lifvet rundt kring honom, och så småningom närmade han sig byn. Hästen tycktes ej göra sig så brådt; det syntes nästan, som om också han reflekterade öfver förborgade ting och mera sådant, ty allt emellanåt klippte han så förnumstigt med öronen, att man ovilkorligen kom på den tanken, att det var ett ytterst lärdt djur.

— Nå Brunte — manade honom Viktor helt vänskapsfullt efter en liten stund, då hästen började sakta farten, — du får allt raska på en smula, ifall vi skola hinna fram i rätt tid.

Hästen gjorde en knyck på det stolt uppburna hufvudet, liksom om han velat säga:

— Ja, du kan allt ha rätt i det, gubbe lilla, fast —

»ja, jag säger inte hvad jag tänker,
men, Gud ske lof, jag tänker hvad jag vill.»
och dermed lunkade han i väg något fortare.

Knappast hade Viktor på detta sätt färdats framåt i några minuter, förr än han, till sin obeskrifliga förvåning, fick se något, som kom honom att spärra upp ögonen »på vid gafvel», något, hvaråt han ej visste, huruvida han skulle gråta eller le. Men han tog sitt parti — och gjorde intetdera. Borta vid vägen syntes nemligen en väldig skepnad med jättesteg ila framåt, förföljd af ett större djur. Den flyende varelsen — tydligen en äldre man — var iklädd en lång rock, med ännu längre skört, hvars fickor voro hårdt lastade med tyngre föremål. Hvem mannen i den långa rocken var, kunde Viktor ej för afståndets skull med säkerhet urskilja, ej heller hvad slags djur det var, som förföljde honom. Viktors första tanke var att hasta till den olyckliges räddning. Men han hade ju inga vapen, intet, som kunde tjena till anfalls- eller försvarsmedel. Hur fatalt! Och likväl skulle han, kosta hvad det ville, rycka honom ur dödens armar. »Bättre brödlös än rådlös», tänkte han, och spände dervid skyndsamt hästen från vagnen, aftog sedan en af skaklarne och rusade med detta mordverktyg i högsta hugg till skådeplatsen för striden. Det var dock redan försent. Han hörde ett ångestens

skri, såg, hur mannen i långa rocken sjönk, sjönk som en skinnpels, ner på marken, såg vidare djuret taga ett gräsligt språng, troligen för att största sig öfver honom och slita honom i stycken . . .

Men nej! . . . O, under! . . . I stället för att sönderslita den arme varelsen sprang djuret under höga glädjetjut rundt omkring honom, slickande och smekande samt på alla sätt betygande honom sin odelade aktning och sina sympatier. I detsamma vände sig föremålet för djurets vänskapsbetygelser om, hvarvid en vådlig köksknif — näsa ville jag säga — framskymtade under några klädtrasor.

— Nej, hvad ser jag? — utropade Viktor, på det högsta öfverraskad — Kant! . . . Karo! Här på detta ställe och i en sådan ställning . . . Hur i all världen kan manne detta komma sig? . . . Alltsamman måste helt säkert bero på något fatalt missförstånd å den lättskrämde Kants sida.

Så resonnerade Viktor, medan han vidtog åtgärder för att forsla den dödligt utmattade Kant till hans hem. För den skull skyndade han, så fort sig göra lät, bort efter hästen — hvilken stod i allsköns ro och filosoferade öfver världens dårskaper — och spände denne för vagnen, hvarefter det bar af. Kant låg ännu kvar på samma ställe och vid sidan sprang

Karo, den egentlige roten och upphofvet till det onda, helt orolig af och an, viftande med svansen.

Nu gälde det, att få den sanslöse i vagnen, och detta gick ej så lätt för en ensam människa. Ändtligen lyckades det efter flera fruktlösa ansträngningar. I sakta mak gick det sedan framåt, ty Viktor vågade ej för Kants skull köra för fort.

Det var ej med angenäma känslor vår ädelmodige räddare färdades landsvägen framåt. Han tänkte på den bestörtning, hvari Kants familj skulle råka vid underrättelsen om den märkliga händelsen; vidare fruktade han ett sammanträffande med Karin, och, sanningen att säga, härvid klappade hans hjerta ej så litet fortare än vanligt, helst emedan han visste, med hur oblida blickar pappa Kant såge ett dylikt, om än ofrivilligt möte. Men nöden har ingen lag, tänkte han förståndigtvis och repade mod. Längre dröjde det ej, förr än han framkom till ort och ställe.

— Kors i all verlden! — skrek gumman, som stod i dörren, på det högsta förskräckt då Viktor kom körande, åtföljd af Karo — Hvad står på? Har någon olycka hänt? —

— Tst, för Guds skull tyst! — afbröt Viktor — Någon allvarsammare olycka har ej inträff-

fat. Laga blott nu, att vi kunna få in den förskrämda och medtagne stackaren.

Tigande sprang hon in i stugan och gjorde en bädd i ordning åt mannen, och sedan buro de med förenade krafter in honom, under tiden iakttagne af Karo, hvilken intresserad öfvervakade alla deras åtgöranden.

— Nå, säg då, hvad som kommit åt honom — sade hon efter en stunds förlopp — eftersom han ser så ut. Har han blifvit öfverfallen af tjufvar och röfvare? Eller har han varit i »hundturkens» klor? . . .

— Fråga inte. Jag har ej reda på den saken mer än klockarns hvita katt eller Karo, som går här och ser ledsen ut . . . Dock, ville *han* bara säga, hvad han visste, kunde man nog få reda på rätta sammanhanget, ty det är troligen han, som stält till hela olyckan.

— Ja, den Kant'en ser då alltid i syne, det är ju *det* jag alltid sagt . . . Ibland ser han sju solar, der som ingen fins . . . Men, hvad var det, som skramlade så tungt i hans rock? Låtom oss se efter.

Dervid gick hon bort och undersökte fickorna.

— Åh, har man sett på! — utropade guman, då innehållet ramlade ner på golvet — Jag tror han är från vettet . . . Liksom om

vi inte skulle ha' nog af *dylikt* hemma utan att behöfva dra' sådant från våra grannar . . .

— Hjelp! — hördes det från den sjuke — Alla skogens rofdjur äro i hälarne på mig . . . björnar, räfvar, vargar . . . Se, hur de komma! . . . Hje-e-elp! . . .

Här nekade strupen att göra tjänst längre. Det sista ordet dog bort i en hes rossling.

— Han fantiserar om sin förskräckliga flykt — sade Viktor sakta — säkert tror han, att han förföljes af allt, hvad rofdjur heter, eftersom han skriker så förtvifladt.

Han fick intet svar. Kants hustru var upptagen med att bada vatten på mannens hufvud.

— Äro inte Emma och Karin hemma? — frågade han lika sakta, efter några ögonblicks förlopp.

— Nej, — svarade hon tankspridt — de gingo i jåns bort till en af grannarne i ett ärende, men lofvade att snart återkomma. Se, här äro de ju redan.

I detsamma trädde de in om dörren, utan att ana någonting, ty hästen stod bunden på motsatta sidan af byggningarna. Karin var så upprymd och varm som någonsin, och Emma hoppade rundt omkring henne som en fölunge kring sin mor.

— Hvad ser jag! — utropade den förra i

det hon steg in — *Du här!* . . . Men hvad betyder detta? . . .

— Tst! varnade Viktor ännu en gång — Kom med ut, skall jag upplysa om förhållandet.

Nyfiken åtföljde hon honom ut i angränsande rum, der han för henne förklarade sammanhanget. Det var ej långt ifrån, att hon ibland dragit på munnen åt hans skildring, så löjligt förekom det henne, att en *man* kunde låta skrämma sig så af sin uppjagade inbillning.

— Tack skall du ha', Viktor — sade hon till slut — för den hjälp du bevisat min far. Det förvånar mig nästan, att du gjorde detta, helst när han ej alltid har behandlat dig så, som han borde, men jag antar, att det ej var för hans skull allena du gjorde detta, utan snarare för . . .

En varm blick från Viktors öga kom henne att glömma, hvad hon vidare ville säga, men det syntes granneligen på honom, att han fullkomligt uppfattade detsamma. Blickar tala stundom mer än ord, förråda mången gång mera än den rörligaste tunga.

— Vi få väl hoppas, att han ändrar sin nelag med tiden — tröstade Viktor — Det kan inte alltid fortfara, att han så envist håller fast vid att vilja gifta bort dig till Anton Tuting, helst när du förklarar, att *du* aldrig ger ditt samtycke. Det är bara de olycksaliga

pengarne, som göra ett gement streck i räkningen. *Han* har råkat få lite, under det jag . . .

— har — ifylde hon hastigt — ett gladt och förnöjdt sinne, god helsa och ett någorlunda skapligt yttre — saker, som göra dig till den afundsvärdaste människa på jorden. Hvar-öfver skall du då knota?

— Nej, du säger något. I stället bör man tacka Gud för hvar dag som går. . . Men jag får ej tid att dröja längre; jag är ute i affärer och skulle varit framme i Forslunda i eftermiddag. Hoppas dock att hinna dit innan qväll.

Derefter följdes de åt in i andra rummet, hvarest Kant låg. Han hade rört på sig ett par gånger, samt känt efter, huruvida han hade ryggen och benen qvar ännu. Tydligen kände han både värk och sveda efter den förtviflade »kampen för tillvaron».

Viktor tog nu farväl, under många tack-sägelse å Karins och hennes mors sida. Då han var färdig att köra, såg han ett fönster öppnas och ett täckt ansigte blef synligt, hvilket nickade så hjertligt åt honom. Han nickade igen, slog en klatsch med piskan, och snart var han försvunnen vid krökningarne af vägen.

Men länge behöll han det hulda anletet i minnet.

Som en löpeld spred sig genom socknen underrättelsen om Kants äfventyr. Alla skrat-tade så hjertligt åt hans besatta vana att »se i syne». Tuting skrattade icke minst deråt, och sonen gjorde sig löjlig öfver svagheten att bli rädd för hvarje den minsta företeelse. Han hoppades nu att slippa hans förhatliga sällskap under sin stadsresa, och häröfver var han, san-ningen att säga, ej så litet glad.

Men torsdagen kom, och med denna kom, säker som ett kronometerur, Kant traskande landsvägen framåt, med en ny tobakspipa i munnen och venstra tummen instucken i vä-stens ena armhål. Den gamla, nötta hatten hade fått lemna rum för en rätt snygg sådan; på det hela taget såg han, för att tala i affärsstil, minst femtio procent bättre ut än vanligt.

Hur förvånad blef ej Anton, då han fick se honom komma! Han trodde, att ett underverk hade skett, ty han förestälde sig i all sin män-löshet, att Kant låg på grafvens brädd, att han ej så brådt skulle komma sig, sålunda helt och hållet förgätande det ytterst sanna ordspråket: »ondt krut förgås inte så lätt».

Han kom, han besågs och bekikades, som ett underdjur från Patagoniens landsändar.

— Hvad tusan — skrek Tuting, slagen af häpnad — är du redan på benen igen, Kant? . . . Det var raskt gjordt! . . . Nå, hur står det till?

— Åhjo, det går nog an, fast det allt känns lite besynnerligt här — blef svaret, och nu gjorde han några komiska gester med armar och ben. Ansigtet vände sig under tiden så hastigt åt sidorna, att tobakspipan rätt ofta råkade på ett nästan lifsfarligt sätt drabba samman med dess mest framstående del.

— Jojo . . . Det är inte alltid man rår för sina dumheter — tillade han halft drömmande. — Nå, Anton skall väl till sta'n i dag? Jag är just kommen hit för att få åka med.

— Ja, det skall jag — svarade Anton raskt —, men inte blir det någon beqväm skjuts, inte. Kant får allt lof att sitta bakpå någonstädes.

— Gör ingenting. Jag skall nog reda mig — blef det korta svaret.

Snart var man färdig att köra. Framtill på vagnen satt gästgifvarens son, som sjelf körde och längst tillbaka syntes Kant sittande baklänges på en tunna. Han hade sin outhärliga pipa i munnen, och i ena handen höll han ett knyte innehållande några flaskor. Han såg nästan ut som en utklutad fågelskrämma på ett större stenröse, der han i all sin härlighet tronade ofvanpå tomfaten.

Inom kort var man på väg mot den lilla, men lifliga staden H—g. Anton gjorde sig ej så brådt, dels emedan han visste, att han ej försummade någonting dermed, och dels ville han såmedelst förarga Kant. Han harmades i sitt inre öfver att hafva fått honom i resällskap och funderade på medel att göra sig qvitt honom. Snart mognade också i hans förslagna hjerna en plan, hvilken han snarast möjligt sökte sätta i verket. Men denna kunde ej realiseras så fort, som han velat; han hade blott tre qvarts mil qvar till H—g, och ännu satt Kant i orubbadt skick qvar på vagnen, styf i ryggen som en humlestör.

»Nu eller aldrig», tänkte Anton, just som han helt sakta körde ner om en backe, och härvid gaf han hästarne ett dugtigt rapp med piskan, med den påföljden, att den intet ondt anande Kant for bums på hufvudet ner af vagnen, följd af sin splitternya pipa och knytet med flaskorna. Han lät höra ett förfärans skri vid sin oväntade luftresa, men detta dog snart bort i en undertryckt jämmer. Till råga på olyckan hade han råkat störta ner vid sidan af vägen, och då han återkom till besinning fann han sig sjelf till sin bestörtning liggande i en hög brännässlor, med hufvudet djupt nedborradt bland dessa ljufliga växter. Han glömde likväl ej att, så fort sig göra lät, frigöra sig

från den intima bekantskapen, hvarefter han, med en högeligen förargad min, tittade efter Anton, hvilken han beredde sig på att mottaga med »varma serveter». Men Anton stod ej att finna; blott i fjerran syntes ett lätt dammoln, hvarföre alla hans förhoppningar om »vidare befordran» bokstafligen gingo upp i rök.

Han rasade öfver en dylik oförskämdhet, som Anton gjort sig skyldig till, och lofvade i sitt sinne att framdeles näpsa honom. Kant hade ju alltid menat så väl med honom, i det han bland annat hade tillbjudit honom sin dotter till hustru, och likväl blef han bemött på detta sätt. Det gick nästan för långt.

Men kanske var det ej så illa gjordt af Anton, som Kant möjligen förestälde sig. Det kunde ju lätt hända, att den förre ej märkt, hurusom någon tappades, och i så fall var han oskyldig som ett nyfödt barn. Så menade Kant, der han var i full fart med att slå dammet af sina kläder och se till knytet, hvaraf ej fans någon hel bit kvar mer än duken, som var bunden kring detsamma, och denna hade flera skråmor nära midten.

»Hvar och en blir salig i sin tro». Så äfven här. Kant samlade tålmodigt upp bitarne och band dem tillsamman, stoppade pipan i mun och tummen i ena armhålet, samt vandrade åstad, fullt och fast öfvertygad om,

att Anton höll längre fram och väntade. Men Kant hade redan uppnått H—g, utan att någon hörts af. I sin brådska kände han ej, att ansigtet hade börjat svullna upp efter den vänskapliga beröringen med nässlorna i landsvägs-gropen. Han skulle likväl snart komma under fund härmed. En del gatpojkar, som samman-skockat sig på ett par ställen, började hojta och skrika, när de fingo syn på honom, i det de tyckte här vara ett ypperligt tillfälle att drifva ofog med den hederligaste och godmodigaste bland alla stadsbesökande.

— Äh, har man sett på f—n! — skreko en del — Sicken en fogelskrämna här kommer drifvande . . . kom, ska' vi *märka* honom . . . låt oss försöka, hvad hans knyte duger till! — och nu följde ett så vådligt bombardement af småstenar på ofvannämnde föremål, att innehållet nu, om ej förut, totalt söndersmulades.

Kant tog, märkvärdigt nog, saken rätt lugnt, till dess en något närgångnare pojke riktade en projektil mot pipans nedre del, med det resultatet, att denna slungades flere alnar bort. Förgrymmad vände Kant sig om, visande ett ansigte, som kunnat injaga skräck i hvarje den minsta sten.

— A-a-o-o-u-uh! . . . Han har kopporna . . . Se, se, han grinar ju som en solvarg! — så lät det i korus, och borta var skaran med ens,

förfärad öfver Kants svullna ansigte. Egaren till detsamma, som ej kunde fatta orsaken till den hastiga reträtten, fortsatte emellertid sin promenad genom gatorna, efter att hafva plockat upp bitarne af pipan. Nog märkte han, att de flesta han mötte sågo så förskräckta ut, men han reflekterade ej öfver orsaken härtill. För honom var det nog, att han fick gå i fred och ro.

Efter att på så sätt, till alla gatupasserares fasa, passerat halfva staden var han nära torget, det egentliga målet för hans resa. Här fick han helt oförmodadt se något, som kom ansigtet att ljusna upp betydligt. Han såg nemligen långt i fjerran en dimfigur, som på närmare håll så småningom antog formen af en manlig varelse, hvilken stod i samspråk med ett annat dylikt underdjur. Begge gestikulerade med armar och ben, så att de vid hastigt påseende ej voro olika tvenne i gång varande väderqvarnar. Vid ännu närmare granskning förekom det Kant, som om han någon gång förut sett dessa båda gestalter. Han letade i sitt minnes gömmor efter, *när* och *hvar* detta skedde, och han sökte ej förgäfves. Den ene var en gammal bekant hemifrån, och den andre var ju — Anton Tuting i egen hög person. Det blef en fröjd utan like, att så der »oförhappandes» träffa på känt och eftersökt folk.

— Anton, Anton! — skrek han redan på afstånd — Det var väl att ändtligen återfinna dig någonstädes . . . Hur kunde det falla dig in att utan vidare köra åstad, efter att hafva tappat mig i landsvägsgröpen? . . . Men det var likväl roligt att träffa på dig igen. Kom nu med in, skola vi försöka att få något till lifs — och härvid drog han Anton i rockskörten, i det han pekade på en värdshusskylt.

Men föremålet för Kants välvilliga omtanke slog döförat till för alla hans vackra ord. Han gjorde sig ej ens omakket att vända sig om, utan vände ogenerad ryggen till.

I stället gaf han honom ett snäsande svar, som grumlade glädjen med ens. Det kändes ungefärligen som en iskall dusch efter ett romerskt bad: en kåre lopp genom märg och ben på Kant, men han teg och sväljde, emedan han ansåg detta vara klokast. Just som han var på väg att aflägsna sig, kom Anton händelsevis att vända sig om, hvarvid han ej kunde återhålla ett utrop af förvåning.

— He-e-erre! . . . Hvad kommer åt Kant, eftersom han ser sådan ut? Är det kopporna eller någon annan dylik sjukdom, som utbrutit i en hast? . . . Kom med in, och stå inte här som ett spektakel för alla menniskor! — och nu blef det Antons tur att påyrka ett hastigt aflägsnande från den plats de innehade.

De fingo Kant med sig in på ett känt ställe, der han, så godt sig göra lät, måste förklara orsaken till uppkomsten af det hastigt påkomna »utslaget». Det blef likväl omöjligt att gifva något tillfredsställande svar å denna fråga, och ingen begrep heller, hur det hängde ihop dermed, tills något ljushufvud undrade, huruvida ej några vänskapligt sinnade nässlor hade haft sin hand med i spelet.

— Jo, — utbrast en lifvad bokhållare, som var tillstädes — »dä' schtimmer allt», sa' juden när han fick tre skilling tillbaka på femöringen, »dä' schtimmer» . . . nässlor är det, så sant som jag inte är någon kadett, jag . . .

— Jo, pepparkadett åtminstone — inföll ett qvickhufvud under de närvarandes munterhet.

— Nässlor är det, det synes nog — instämde flertalet af de tillstädesvarande.

— O, hvad det svider! — började Kant — Det var allt för märkvärdigt, att jag ej förr än nu känt någonting.

— Det svider, — mumlade Anton i tysthet — men det svider godt . . . En annan gång kan han vara förståndigare än att ständigt hänga på, då man skall någonstädes.

Man band nu våta handdukar kring offrets hufvud, hvarefter han ej blef olik ett vandrande trasbylte, der han vankade af och an på golvet. Sin pipa hade han lyckligtvis fått tag i,

tobak fattades visst inte — följdén kan man tänka. Hela rummet insveptes med det snaraste i rök; allt hvad lif och anda hade blef inom kort »på dimman». En efter annan lemnade dock så fort som möjligt den qvafva och och förskämde atmosfären i rummet, för att andas ut i det fria. Anton var en af de förste bland dem. Det var härligt, tyckte han, att ändtligen bli qvitt sitt afskyvärda sällskap under en half dags tid. Han gick således ut i staden, under det Kant, förbittrad i sitt sinne öfver denna verdens ondska, måste stanna kvar. På eftermiddagen var han likväl så pass återställd, att han kunde, utan att väcka allt för mycket uppseende, visa sig ute bland menniskor. Nu ville han uträtta de ärenden, för hvars skull han kommit till sta'n, och i den afsigten begaf han sig åstad. Men ett obevekligt öde hade dock i sitt allvisa råd annorlunda beslutat. Det var en olycklig dag för vår stackars Kant, i det att onda makter för jemt drefvo sitt afskyvärda spel med honom. Han skulle tömma motgångarnes bågare i botten.

Man hade nemligen vid samma tid, som Kant lemnade sitt gästfria residens, ställt till sprutöfning på stadens stora torg. Der fick man se både »sprutan N:o 1» och N:o 2, samt »sprutan reserv», hvilka alla proverades på det grundligaste. Såsom vanligt är vid sådana till-

fällen, hade en hel mängd pojkar infunnit sig, tjestgörande som extra sprutmanskap. När de nu fingo se sin bekantskap från förmiddagen komma, vaknade lusten för skälmsstycken med ens.

— Se, — sade några elakt — här kommer han med kopporna. Det ser ju ut, som om han haft ett hett stryklod vid hvardera sidan om näsan . . . Han behöfver bestämt en liten afkylare i sommarvärmen . . .

— Ja, — inföllo några andra — så mycke' eldfängda ämnen tarfva godt lite vatten . . . Han bolmar och röker värre än en pascha från Turkiet . . .

Föremålet för pojkarnes välvilliga omsorger klef emellertid dristigt på, utan att ana oråd. Butiksfönstren synades, alla skyltar begapades och bekikades på det noggrannaste under framfärden. Snart hade han besett allt vid ena sidan af torget, men härmed var det ej tillfyllest; han ville äfven se något vid andra sidan och fördenskull måste han passera det farligaste stället af torget. Härvid passade pojkarne på, och innan Kant visste ordet af hade de placerat en vattenstråle i nacken och en på bröstet.

Alldeles »forbaused», begrep han ej, hvarifrån den öfverväldigande vattenmassan kom i en hast; han störtade blindt framåt, troende

att han derigenom skulle undkomma den rikliga välfägnaden. Det lyckades likväl ej. Pojkarne förföljde honom ihärdigt, och snart hade de äfven riktat en väldig vattenstråle mot ansigtets mest framstående del. Nu förlorade han fattningen och slog blindt kring sig med pipan och knytet, som han höll i händerna. Anton, som händelsevis kommit förbigående, hade ställt sig borta i ett gathörn, der han, hållande händerna för magen, skrattande åsåg den gemena behandling Kant undergick. Han kände ej den minsta lust att skynda till hans räddning, utan mumlade blott sitt gamla vanliga: »det är rätt åt honom, det är rätt åt honom . . . vatten gör ju godt på alla — kålhufvud . . .»

Just då man skrattade som bäst, störtade en ung man med uppspändt paraply genom vattenmassorna, för att hjälpa den så orättvist behandlade. Han utsträckte hotande ena handen mot de okynnige pojkarne, medan han med den andre modigt afvärjde de skarpa strålarne.

— Odjur . . . galningar! — röt han med stentorsstämma — Hvad är er mening? Hvad ondt har han gjort, eftersom han blir så tilltygad? . . . Tillbaka! Den förste, som vågar vända sprutorna hit, skall få känna på mina händer, och de äro visst inte att leka med . . .

En allmän bestörtning grep de »frivillige», samt och synnerligen: alla pojkarne rusade

åstad hals öfver hufvud, så snart de sågo, att man började hålla räfst med dem för deras tilltag.

Räddaren, hvilken, i förtroende sagdt, ej var någon annan än Viktor Lind, vände sig nu mot den i ett bedröfligt tillstånd varande Kant. Han hade likväl börjat kry på sig en liten smula; snart hade han till och med satt sig så pass in i situationen, att han fick klart för sig, hvad man velat göra med honom. Sin okände räddare höll han på att halft om halft omfamna, under det denne stod till hälften bortvänd. Men han vände sig i detsamma om, hvarvid ansigtet blef synligt för Kant.

— Ah! — utropade den senare — Det är *han* . . . Vik hädan, du orene ande, ty annars så . . . Hur förargligt, att det skulle vara just honom jag har att tacka för min räddning . . . fast det för resten är så lagom att tacka för . . .

Förvånade åsågo de omkringstående Kants märkvärdiga uppförande. En så vacker handling och en sådan erkänsla! Underbart! . . . Hvari grunden härtill kunde ligga, sökte visserligen mången utforska, men lyckades ingalunda. »Det är gammal fiendskap, som är orsaken», trodde några. Andra åter menade, att man ej skulle bry sig om, hvad tokar sade eller gjorde, och härvid blef det. Man kom nemli-

gen till det resultatet, att Kant ej hade alla skrufvar i behåll.

Viktor kastade en lång, halft frågande, halft förebrående blick på honom, innan han aflägsnade sig från skådeplatsen för pojkarnes dumma upptåg. Snart var Kant ensam, ensam, om man undantager det illa medfarna knytet, som låg framför hans fötter, och pipan, hvilken, genomvåt till sitt innersta, låg på åtskilliga meters afstånd från honom, samt några nyfikna pojkar, hvilka spefullt betraktade honom på långt håll. Han aflägsnade sig likväl med det snaraste, tagande samma väg, som han kommit. Några ärenden brydde han sig ej om att uträtta; han ville hem, hem från alla ledsamheter och dumma upptåg, alla mödor och besvär. Blott i kakelugnsvrån kunde han ostörd få drömma sin käraste dröm, giftermålet mellan Anton och Karin. Denna hans skönaste förhoppning hade dock i dag fått en svår stöt. Det var ej så utan, att han tyckte det Anton hade, såsom blifvande svärson, betett sig bra kallsinnigt mot honom, då deremot sonen till hans störste ovän vågat rätt mycket för att rädda honom undan råa och ohyfsade människors hat och hämndlystnad,

Funderande på detta och annat dylikt, begaf sig Kant till fots hemåt, ej frågande efter någon som helst skjuts. Det bekom honom

rätt godt, att få lof att andas ut i Guds fria natur. Bröstat vidgade sig och lungorna insöpo med begärlighet den rena och oförfalskade, af blomsterdoft uppfyllda luften. Han gick fort och blef snart så varm, att svetten flöt i strömmar ner från ansigtet, men någon trötthet kände han ej. Bitterhet uppfylde hans sinne; han var illa tillfreds med sig sjelf och hela världen. Dock, ju mera han gick, desto blidare kände han sig till sinnes, och då han en timma der- efter uppnådde hemmet, hade den mesta vreden bortdunstat.

Man undrade derhemma, hvarföre han hemkom så tidigt, men fick blott undvikande svar. Han var sig ej riktigt lik, men ingen lade någon egentlig vikt dervid, ty hustrun och Karin trodde, att det blott var en af hans allt för vanliga nycker som tagit på honom. Emot vana lade han sig tidigt, men steg ej bittidare upp för det. Tvärtom; klockan blef sju, ja, hon blef åtta, utan att Kant, som låg i ett särskildt rum, hade låtit se sig. Man visste, att han ej gått ut, och helt orolig gick Karin in för att se, hvad som gjorde att han ej steg upp. Men derinne låg fadren i fulla feberfantasier. Han talade om torg och vattensprutor, gatpojkar och kalla omslag. Än besvor han någon, endast för honom synlig varelse, att låta honom vara i fred, och än bad han någon

så rörande om förlåtelse och tillgift för inbillade oförrätter. En och annan gång nämnde han till och med namnet Viktor.

Helt förskrämd spratt Karin till, då hon hörde detta namn uttalas af sin far. Hon kunde ej förstå, hvad som kommit åt honom, eftersom han befann sig i detta tillstånd. Utan tvifvel var det dock någon upprörande händelse från gårdagen, som så uppskakat fadrens fantasi. Hon sprang efter vatten och lade kalla omslag kring den sjukes hufvud, hvilket var hett och brännande samt lyste som en eldkula. Äfven modren kom tillstädes, och hon blef ej mindre förvånad öfver att finna mannen sådan.

Med en händelsevis förbifarande person från Stortofta sände Karin bud till Viktor, hvilken lät honom förstå, att hennes far ej var riktigt kry. Derjemte frågade hon, huruvida han till äfventyrs hade reda på, hvad som vållat denna sjukdom, helst emedan hon visste att Viktor, samtidigt med fadren besökt H—g.

På eftermiddagen ankom helt oförmodadt från staden en läkare, som undersökte Kant. Han förklarade sjukdomen bestå i en genom öfverretning uppkommen nervfeber. Stillhet och förståndig omvårdnad voro bästa medlen att häfva densamma. Man ville naturligtvis hafva reda på, *hvem* som hade sändt honom, men han svarade blott, att *någon* gjort detta, samt af-

böjde på det bestämdaste alla godtgörelseanbud, emedan han sade sig redan hafva bekommit betalning af denne okände för alla sina besvär. Detta förundrade dem högeligen, och de kunde ej underlåta att hvar i sin stad fundera öfver, hvem som var den sannskyldige. Karin behöfde ej länge uttömma sig i gissningar, ty en aning sade henne, hvem det var. Hon ville dock ingenting säga för modren, utan behöll hemligheten för sig sjelf, tänkande, att det var tids nog tills längre fram att tala om, hur det hängde ihop.

Men Viktor välsignade hon många gånger i sitt sinne för de nya profven på hans tillgifvenhet och omtanke.

Dagar förgingo. Snart hade man hunnit in i medio af Maj — blomstermånaden. Naturen hade iklädt sig sin vackraste skrud, allt rustade sig till högtid. Det var skönt ute i skog och mark; hela naturen doftade af friskhet och behag. Menniskorna, som vistades ute i det fria, inandades med välbehag den af blomsterdoft mättade luften.

För första gången på nära fjorton dagar hade Kant fått tillåtelse att vistas utom hus. Det hade varit en svår pröfning för honom att, van som han var vid den dagliga rörelsen

i det fria, så länge nödgas hålla sig inne. Också hade det tagit på utseendet. Ingen skulle kunnat säga, att det var samme befallande och envise person, som man sett för ett par veckor sen. Den eljest outhärliga pipan syntes ej mera till, utan var »puts weg». Både han tal och uppförande hade tycke af en viss barnslighet, men det var ej mycket att undra öfver, ty tiden var troligen inne för honom att bli »barn på nytt».

I dag hade han, som sagdt, fått lof att gå ut på en liten stund, hvarunder den gamle trojnenaren Karo medföljde som hedersvakt. Utom det, att den senare med den yfviga svansen viftade bort alla bromsar och flugor — »vespider» funnos troligen ej till i denna minnesvärda tid — viftade han ock bort alla dystra strömoln, som uppstigit på Kants horisont.

Gud vet, hvad han tänkte på, då han gick så sakta utmed landsvägsgröpen. Var det månne filosofien, som tog ut sin rätt? Eller kanske det var lagarne för »verldarnes uppkomst, dess bestämmelse och deras slutliga undergång», som han sökte utforska? — Nej, helt säkert nej! — Snarare försjönk han i stilla betraktelser öfver tingens märkvärdiga likhet sinsemellan, t. ex. kons likhet med väderqvarnen och Anton Tuttings omisskänneliga likhet med vissa behornade varelser. Viktor Lind liknade han vid en

ljusens engel, och sig sjelf vid raka motsatsen, eller något ditåt. Han såg ut som ett vandrande likhetstecken eller kanske rättare en *likbent* triangel, der han, sakta men säkert, skred framåt mot byn till, med hufvudet fullt af liknelser.

Hans högsta önskan var att träffa Viktor för att säga honom, hur smärtsamt det var att så länge hafva underkänt och missförstått hans rena och välvilliga afsigter; derjemte ville han bedja honom om förlåtelse för all den ogenhet och motvilja, som kommit honom till del. Denna hans önskan gick i uppfyllelse fortare än han kunde ana, ty knappast hade han gått några steg framåt, förr än föremålet för hans önskningsar stod lifs lefvande framför honom, liksom uppstigen ur jorden.

— God dag, Kant! — helsade denne — Välkommen upp igen! . . . Hur står det till?

— Åhjo, — svarade Kant, rörd af det vänliga bemötandet — det går nog an, fast det varit en svår tid . . . men kan du förlåta mig för all den orättvisa, som vederfarits dig . . .?

— Åh, tala inte derom. Det är gömdt och glömdt för länge sen.

— Jo, låt mig nu bara tala till punkt. Det groll jag hyst till dig är i högsta grad orättvisst, ty hvad kan väl du rå för, att jag en gång för längre tid se'n blef ovän med din far

om en småsak? — Jag har nog många gånger insett, att jag då hade orätt, men min så kallade stolthet förbjöd mig att bedja om förlåtelse. Sedan har denna oförsonlighet öfverförts på dig, utan att du gjort mig det minsta emot. Förlåt mig nu, om du kan, och bed äfven din far glömma bort det agg han möjligen hyser mot mig.

— Mycket gerna . . . Jag å min sida, har aldrig annat än uppriktigt högaktat Eder, och den, som man har något emot, det må vara det eller det, högaktar man sällan . . . Men hur står det till hemma? Hur mår Karin?

— Jojo, — sade Kant knipslugt, i det han blinkade med ögonen — det syns nog, hvaråt det lutar . . . fast inte ondt i det . . . Kom nu med hem, så få vi nog se, hur de ha' det.

Båda följdes nu hemåt, samtalande om ett och annat. Hemma i dörren stod Karin och mottog dem. Hon blef ej litet förvånad öfver att finna Viktor i fadrens sällskap och båda två förtroligt samtalande. Att det gladdde henne, behöfver väl knappast sägas.

Efter att hafva helsat på Viktor och gifvit honom en skälmsk blick försvann hon med ens. Hon begaf sig ut i köket, der hennes mor förut befann sig, och började hjelpa till med göromålen. Hon glömde likväl ej att för modren omtala hvilket rart främmande man fått.

Man hjälptes åt att nödga Viktor stanna kvar till middagen, och härvid var lilla Emma ej minst behjelpig. Hon klef upp i hans knä, visade honom sina vackraste dockor, samt förklarade, att både *de* och *Karin* skulle bli ledsna, ifall han gick. Den spiken drog — han blef kvar.

Kant var ovanligt uppsluppen under middagens lopp. Han talade om väder och vind, sol- och månsken, politik och landthushållning samt mycket annat, omöjligt att i en hast uppräkna.

— Jag har gjort den iakttagelsen — sade han bland annat, då talet föll på sistnämnda ämnet — att, märkvärdigt nog, allting på senare tiden går baklänges för mig, utom håret på mina kreatur, ty det växer — framför.

Viktor förklarade skrattande, att han alltför väl visste, att det ej var så illa stäldt, som Kant ville påskina. — Hästarne — sade han — se snarare ut som ett par af Faraos sju fete nöt . . .

Att Kant var känslig för beröm, märktes nog, men det oaktadt låtsade han sig vara känslös och lugn som en filbunke, ty det stred naturligtvis mot hans värdighet att visa sig annorlunda.

— Nu skola vi tala om något annat — sade han slutligen, efter att hafva hostat ett

par gånger, för att klara strupen — det är nemligen ej så utan att, hm, hm, jag en längre tid märkt, hurusom Karin mistat sitt jemna, goda lynne och den forna glädtigheten, hvilket allt det nog tycks, som jag ej skulle hafva synnerligen värderat . . . fast jag nog bäst sjelf vet, huru dermed förhåller sig . . . Äfven har jag haft fullkomlig reda på orsakerna till hennes aftynande, men det oaktadt har det ej fallit mig in att göra något för att afhjelpa detta. Tvärtom har jag förvärrat saken genom att vilja gifta bort henne med en person, som hon ej kan få sig till att tycka om, utan afskyr af hela sitt hjerta . . . Men bort med alla omvägar och krumbugter! . . . Karin, — sade han med en viss högtidlighet, i det han vände sig till dottern — här framför dig ser du Viktor Lind, son till inspektoren på Stortofta . . . vill du ha' honom till man, så tag honom i Guds namn, ty jag vet, att han håller af dig . . .

Förvånad och rörd öfver så mycket ädelmod, gaf hon, utan att kunna säga något, föräldrarne en tacksam blick, hvilken dock uttryckte mera, än tungan kunnat uttala.

— Blif lycklig med din Viktor! — hviskade modern sakta — Du ser nu, att det ändock gick i uppfyllelse, hvad jag sade för ej så länge sedan . . . Tålmod, sade jag, tåla-

mod, flicka lilla, öfvervinner till och med — surkål . . .

Karin hörde ej, hvad modren sade. Kinden brann i purpur, ögat glänste, och barmen häfde sig våldsamt, då hon lutade sig fram mot Viktor och gaf honom en kyss, den första. Här knöts ett förbund, som skulle räcka lifvet igenom.

— Nå barn — afbröt Kant plötsligt — nu skolen i tänka på annat. Lysning skall uttagas, och det redan i dag. Om midsommar skall bröllopet stå, och då skola minst hälften af sockneboarne inbjudas som gäster. Det skall dansas hela natten i ända . . . alla skola vaka, jag med, ty jag skall säga Er (härvid ströckte han på sig betydligt), att jag har aldrig vakat mer än en midsommarsnatt förut, och då låg jag på en gårdsgård — och sof . . .

Det blef midsommar, och bröllopet hölls, hölls med ståt. Det gick festligt till, och Kant utvecklade så mycken älskvärdhet och glädtighet, att alla slogos af häpnad. Med Viktors far försonade han sig fullkomligt, så att de hädanefter blefvo goda vänner.

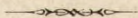
Anton Tuting hade ej blifvit inbjuden att deltaga i tillställningen, och häröfver var han ej riktigt god, kantänka! Äfven grämde det

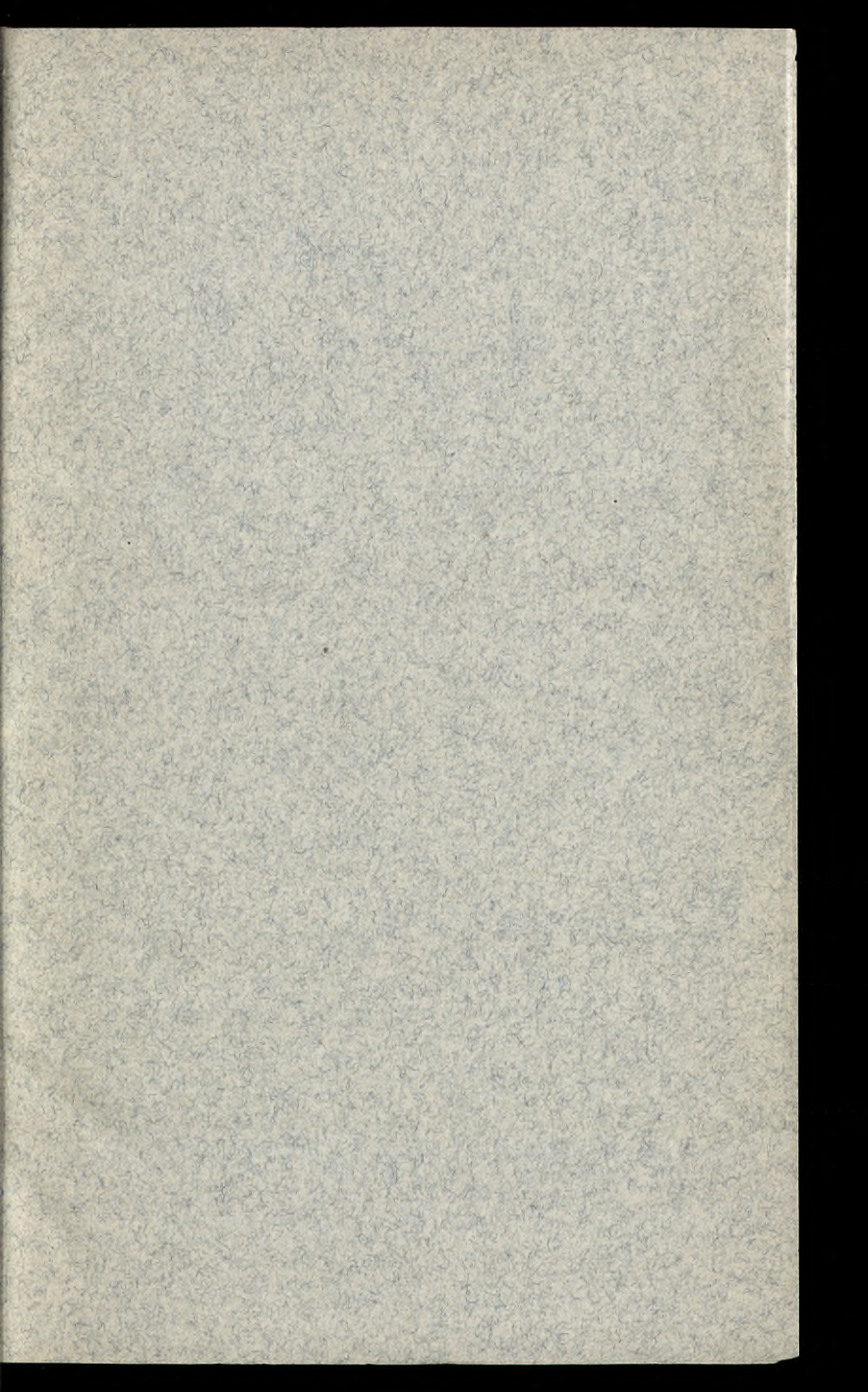
honom att hafva afstått från Karin, men han nöjde sig med att skänka dem samt och synnerligen sitt fulla förakt, samt föresatte sig att inom kort slå dem alla med förvåning. Han höll ord. Snart hade han förlofvat sig med en rik enka från en af grannsocknarne, och innan året gått till ända, hade äfven han hållit bröllop. Men hustrun var, rent ut sagdt, ett troll, hvarföre han såg sig nödsakad att rymma fältet. Förra hälften af det derpå följande året hade knappt förflutit, förr än han hade vänt hustrun och fäderneslandet ryggen, samt »schapat» till alla skälmars förlofvade land — Amerika.

* * *

Här slutar denna ytterst anspråkslösa teckning. Måtte nu blott den respektive läsaren — läsarinna — hafva öfverseende med dennes långtråkighet, färglöshet och de stora bristerna i framställningssättet!

Må gerna en hvar falla i en djup och, som jag då hoppas, angenäm slummer, innan han ens hunnit genomläsa hälften — boken har ändock uppfyllt sitt ändamål. Författaren är nöjd — han har varit *nyttig till något*.

Pris: 60 öre.